

Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) új előfordulása a Deseda-tó (Kaposvár) közelében

LANSZKI JÓZSEF

Kaposvári Egyetem, Ragadozóökológiai Kutatócsoport,
H-7400 Kaposvár, Guba Sándor út 40, e-mail: lanszkij@gmail.com

LANSZKI, J.: *New distribution data of the Eurasian beaver (Castor fiber) around the Deseda Lake (Kaposvár).*

Abstract: The beaver expands successfully in Southern Transdanubia (Hungary). Around ten years ago the first trace signals were explored along the River Kapos, near Kaposvár. Enriching the fauna of the region, the beaver appeared along the Brook Deseda too in November 2016. Beaver log chews are founded under the reservoir area. It would be necessary in the region to monitor the expansion of the species. Illustrated with 4 figures.

Keywords: Eurasian beaver, *Castor fiber*, new distribution data, Deseda

Introduction

Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) utóbbi évtizedekben tapasztalt sikeres terjeszkedése közismert Európa középső és északi területein (HAARBERG 2007). Állományának magyarországi terjeszkedése részben a szomszédos országokban, valamint az 1990-es évek elejétől hazánkban is végzett telepítési programoknak köszönhető (HAARBERG 2007). A Dél-Dunántúlon rendszeres az előfordulása többek között Gemencen, a Mura, a Dráva, a Zala folyók mentén, a Kerkán, a Principális-csatornán, a Sió-csatornán (BITE 2006, HAARBERG 2007, LANSZKI et al. 2008, BITE 2015). Korábban a faj egyedei megjelentek Belső-Somogyban is, nevezetesen a Lábodi-Rinyán (Petesmalomban), a Dráva egyik befolyó patakja mentén is (LANSZKI és HORVÁTH 2006), ahol a jelenlétük az ezt követő több éves szünet után rendszeressé vált. A mind több ponton tapasztalt megjelenés alapján várható volt a hód további terjeszkedése a nagyobb folyóktól távolabbi kis vízfolyások mentén is. Ebben a rövid tanulmányban cél a hód Kaposvár környéki ismerteté vált, szórványos előfordulási adatainak közlése volt.

Anyag és módszer

A tanulmányban a Kapos folyó Kaposvár környéki néhány területe szerepel. A megfigyelések nem szisztematikus adatgyűjtésből, hanem alkalmi megfigyelésekből származnak. A hód jelenlétének megállapítása célzott vizsgálatban bár többféle módszerrel és különböző nyomjelek alapján is elvégezhető lenne (további részletek: pl. HAARBERG 2007), de itt csak a fajra megbízhatóan utaló rágásnyomok alapján történt az azonosítás.

Eredmények és következtetések

Kaposvár környékén az első ismertté vált megfigyelés Pintér Andrásról származik, aki 2007. március 20-án a Kapos Kaposhomoki közúti hídja közelében (földrajzi koordináták: É 46.36558, K 17.92229) talált egy hód által kidöntött fűzfát. A megrágott fát árvízvédelmi okok miatt eltávolították, ezért a vízpart néhány nappal későbbi bejárásakor már csak a megrágott törzs vízben álló része volt látható (1. ábra). Ezt követően, a Kapos Kaposvár feletti szakaszán (Kaposmérő közelében) egy esetben sikerül hódrágást azonosítani (Szevári Zoltán szóbeli közlés), erről az esetről fotódokumentáció nem készült. A következő években (2007–2017) Kaposhomok közelében a Kapos mentén tett bejárások során megtaláltuk a hód jelenlétére utaló rágásnyomokat. Ez arra utal, hogy a hódok megtelepedhettek a Kapos mentén.

A Deseda-víztározó elvezető patakja mentén 2016 novemberében észleltem a 610-es elkerülő útról a hód friss rágásnyomát. Az ezt követő terepbejárások során a Desedapatak elkerülő út (É 46.38091, K 17.81809) és tározótó (É 46.39493, K 17.82025) közötti kb. 1,6 km-es szakasza mentén, számos helyszínen (nyolc nagyobb foltban) találtam hód rágásnyomokat (2-4. ábra). A hód által megrágott fűzfák (*Salix* sp.) átmérője 2-3 centiméter és 20-25 cm között változott, ezek közvetlenül a vízparton találhatók. A régebbi és a friss rágásnyomok arra utaltak, hogy a hód különböző időpontokban is jelen volt a területen. A bejárt vízpart szakaszon nem találtam kotorékot vagy táplálék-raktárt, egyelőre nem állapítható meg egyértelműen, hogy a faj egyede vagy egyedei megtelepedtek-e. A hód monogám, társas magatartású faj, több generáció is együtt élhet; a két éves, önálló életre képes fiatalokat elűzik, melyek akár több száz kilométert is megtehetnek, míg új területet találnak (HAARBERG 2007).

További célzott felmérések lennének szükségesek a vízfolyás felsőbb szakaszán és a Kapos más befolyó patakjai mentén is, annak érdekében, hogy a hód itteni terjeszkedéséről pontosabb képet kapjunk.

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm Pintér Andrásnak és Szevári Zoltánnak, hogy megosztották a Kaposon tett hódmegfigyeléseiket.

Irodalom

- BITE 2006: Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) Alsó-Duna völgyi állományának monitorozása (2006). - Baja Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület, Kutatási jelentés, Baja. pp. 10.
- BITE 2015: Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) Alsó-Duna völgyi állományának monitorozása (2014). - Baja Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület, Kutatási jelentés, Baja. pp. 66.
- HAARBERG O. 2007: Amit a hódról tudni érdemes. Az eurázsiai hód Magyarországon – visszatelepítés, védelem és állományszabályozás. - WWF Magyarország, Budapest. WWF Füzetek 26: 1-30.
- LANSZKI J. és HORVÁTH GY. 2006: Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) újabb előfordulása Somogy megyében. - *Natura Somogyiensis* 9: 333-338.
- LANSZKI J., MÜLLER E. és HORVÁTH GY. 2008: Hódok a Dráva folyó vízgyűjtő területén. - *Somogyi Múzeumok Közleményei* 18: 135-138.

**1. ábra: Hód rágásnyomok a Kapos mentén
(Kaposhomok, 2007. március 25; fotó: Lanszki J.)**

**2. ábra: Hód által megrágott fűzfa a Deseda-patak mentén, régi és friss rágásnyomokkal
(Kaposvár, 2017. február 2; fotó: Lanszki J.)**

3. ábra: Hód által vízbe döntött fűzfa
(Deseda-patak, 2017. január 16; fotó: Lanszki J.)

4. ábra: A vidra (*Lutra lutra*) ürülékével rájelölt a hód által lekérgezett gallyra
(Deseda-patak, 2017. február 2; fotó: Lanszki J.)